

رجب ۱۳۴۳

دینی، علمی، ادبی، اجتماعی

جلد : ۵

عدد : ۵۶

مرکز توزیع:
باب عالی، چاده سنده
(اتحاد تجارت)
کتابخانه سی ابله
(یکی نورکيه)
مطبعه سی

اداره خانه سی:
باب عالیده
(یکی نورکيه)
مطبعه سی فوقنده کی
داثره مخصوصه

مجموعه اسلامی

ذی القعدة
۱۳۳۸

شرائط اشترا :

صاحبی ، مدیری ، محوری :

شرائط تحریر :

هرسته نك برنجی وایکجی آلتی آیلغندن اعتباراً آتونه قید اولونور.
سنه لکی : اون ایکی نسخه اولق اوزره پوسته اجرتهله برا.
(۱۰۰) ، آلتی آیلغی : (۵۰) غروشدور . ممالك اجنیهه اچچین
۱۰ و ۲۰ غروش علاوه سی لازمدر.

اسلامك نفعته خادم یازیلر مع التشر قبول ونشر اولونور . یازانك
شخصیتی دکل، یازینك ماهیتی نظردفته آلتیر . کونده دیله جك آتار
اوقوناقلی ومختصرجه یازیلش اولالیدور . کن یازیلردن شایان قبول
کورولنار تاویج صیراسیله درج ایدیلیر .

بو يولار واسطه سيله داخل ممولات خارجه سوق،
خارجندن ده مال، متاع ادخال اولونمده در. ديه
بيليرزكه بو يولار سايه سنده توركستان اولكيسي
تجارت و اقتصاد عالمده يوكسك موقع قازانمش
— ان شاء الله — دهاده قازاناقدور.

صو يوللري — . بحر خزر ك شرق ساحلي
ايله غرب جهتي — باكو — كراسناوودسك — شمال
ايله جنوب طرفي حاجي طرخان و ايران — آره سنده
واپورلر دائمي صورتده ايشله مكدور. آرال
دكنزنده — توفاق آتا — مويتاق اسكله لري — ايله
شالده كي « آلتى قودوق » موقعي بيننده يولجي و
اشيا واپورلري اولديني كي آمودرياده — خيوه و
بخارا خانقلري داخلنده ده سفائن موجوددر.

باخصوص يازك كوزل زمانلرنده آمودريا
واپورلرنده سياحت ايتك ايچون آوروپادن بر
چوق سياحين آقين ياقمده در.

سرای ، بويوك مانينه معلم : رفعت

آشاغیدن گلمه بر حكمت اجتماعيه ا

اوغراشه اوغراشه آكلاشيلماز بر حاله
كتيرديكمز بيكس توركه نك اولجه نه قدر ظريف
بعضى تعبيرلري واردى . اسكى ! ديه قالدوروب
آتديغمز او تعبيرات آره سنده برده (آشاغیدن
گلمه) وصفى ايشيديلير و بونگله اوروپا امتعه سي
توصيف ايديلير، مثلاً « آشاغیدن گلمه بر قاش »
ده بيليردى .

ايجه مدتدن برى اونوتولاجق درجه به كن
بو تعبيرى اخيراً عصرى بر حادته و غربي بر « مفكوره »
بكا خاطر لاتدى . عصرى حادته شو : بر مادام
يا خود ماداموازل ، آروپانك بيلمم تره — بدن
چيغمش ، اجتماعيات عصره حقدنه تنوير اتده بولونمق

اوزره استانبوله كمش . كهنه بيزانسه نسبتله مدنيتجه
مرتفع ! كورولن (پهرا) صيرتارنده اجرتلى ،
اجرتسز قونفرانسار و برمش ، ياشنك چكينيجه
اولماسنى — مانطوسنى آتمق صورتيله كوسترديكى —
وجودينك نرمينجه بولونماسيله تلافى به چاليشمش .
غالبا موفق ده اولمش كه سوزلرينك دوزگونلكنندن
زياده كوزلرينك سوزگونلكى تماشگرانك نظر
دقتى جلب ايله مش .

غربي « مفكوره ده بو : بر قادين ؛ برار ككه حصر
محبت ايدمزمش ، متعدد عشق وسودا چكيرر ، بر
قاج ار ككى سه وهرمش . بويله اولماسى ده مطلق
وطييعى ايمش !

قائله و قول اعتباريله آشاغیدن گلمه ، يعنى
آروپا محصولى بولونان بو حكمت اجتماعيه نك
صاوورلدينى مجلسده — هر ناصيله — بر قاج دانه
تورك خانمى ده بولونويورمش . باشقه لري نه ايسه نه
اما اونلركده بصيرتى باغلانمش ، يا خود آوروپالى بر
قاديننه قارشى اعتراض آميز سوز سويله مك ، دها
طوغروسى حقى مدافعه ايتك كمديلرنجه كباثر
مدنيه دن صاييلمش اولاجق كه هيچ برى قالقوبده :
— باردون مادام ! حكيمكزى تعميم ايتمكه
يا گيلپورسكنز . اوروپا قادينلرينى بيلممىز اما حقيقى
تورك خانملري ، يالكز بر ار ككى سه وه بيليرلر كه
اوده آنجاق زوچلريدور . حتى تعدد ازدواجى خوش
كورمه دكلى ده — ولو كه مشروع بر زوجه اولسون —
باشقه بر قاديندن قوجه لرني قيصقائلارندن ايلارى
كلير . ديه مه مشلر .

قدمادن واولدقجه حكمدان بولونان محترم بر
ذات ايله بو حادته حقدنه كوروشدم ، مسئله نى ناصيل
تلقى ايتديكنى آكلامق ايسته دم . ديدى كه :
— اوغلم ! بزم اويله فقره لرمن واردر كه موقعنده

شیمدی ده تلقي وتعاملنه کوره بیلدیکنی
ویا پدینگی بی پروا وبلا ریا سویلیور. او حالده ؟
نتیجه سنی ویره می؟ یکر می پارالق چوربادن هند
قاشی چیقمایه جنی کی عائله حیاتی صحنه ده اوینایان
غریبی بر قادیندن ده او حیاتی صمیمی اولارق
سورن شرقلی بر قادینک حقیقی حیاتی ظهور
ایده من .

اختیار دوستمک اشکنه چوربایسی فقره سندن
چیقاردینی نتیجه - براز بیدری اولسه ده - حقیقه
الزامکار ایدی، وبکا او آشاغیدن گلمه حکمت
اجتماعیه دن چوق فضله طوغرو کوروندی .

فکری ماله

افغانستانده یتشه ن علما وادادان بعض معروف سیالار
اوراده حیات ادبیه وبعض انار.

بوکون تورکیا جمهوریتی ایله قاردهش کی یاشایان
دولت لردن برنجیسی افغانستان حکومت اسلامیه سیدر.
افغان حکومتی؛ ۱۹۱۹ سنه سندن اعتباراً تورکیا ایله
روابط دوستانه سنی برآن اول میدانه کتیرمک
ایچون چالیشمش و برمدت صوکراده انقریه اوروپاده
افغان استقلالنی شرفله احراز ایدن جنرال محمدولی
خان حضرتلرینک مشاور سیاسی سلطان احمدخان
حضرتلرینی کوندرمشدر . بوده ۱۹۱۹ تاریخده
قعود ایدن غازی امان الله خان حضرتلرینک برشاه
اثریدر .

بوانقلابه بالفعل اشتراک ایدن ذواتدن برنجیسی ده
امیر جدیدک قائن پدیری والیوم باش وکیل وخارجیه
ناظری بولونان محمود طرزی خاندنر . محمود طرزی
خان، خواجه سی وشرقک مرشدی شیخ جمال الدین
افغانینک زرق ایتدیکی استقلال فکرلردن وخر-
کتلردن مستفید اولمش بر دیپلوماتدر . مصرلی سعد
زغلول باشاده اوعلامه شیخ اکبرک پارسده کاتب

صرف ایدیلسه الزامی برر جواب یرینه کچرلر.
از جمله: حریفک بری اشکبه جی دکانه کیتمش،
یکرمی پارالق چوربا ایصارلامش [وقتییه... ها!]
چورباجی، مشتریلرک ایصارلادقلرینی عجله
یتشیدیرمک ایچون تلاشله اشکنه قییارکن پشمالک
بر اوجی بیجاغک آنته راست ککش. قوپان پارچه ده
یکرمی پارالق کاسه یه تصادف ایتمش وصاحبی، یاخود
شاربی حرص ایله صالدرینجه قاشیغک اوستنده
صیرتیویرمش. حریفک معده سی بولانمش،

— باقسه گنا بوندن پشمال پارچه سی چقیدی!
دیهه باغرمایه باشلامش. چورباجی ایسه:

— افندی نه باغیریورسک، یکرمی پارالق
چوربادن هند قاشی چیقمازیا؟! جوابی ویرمش.

فقره یی وقعه یه تطبیق ایدلم. نقل ایله دیکک
جوهرلری صاحبان مادام، یاخود، مادموازل؛ صحنه
پیرا بر آقتریس ایمش، هانی «کل اناء یترشح بمافیه»
یعنی «هرقاب، ایچنده کینی صزار» دییه بر سوز
واردر. هرقابک صیزینتسی ایچنده کی، یاخود تورکجه
بر مثلمز کی «درویشک فکری نه ایسه ذکریده
او» اولونجه بر آقتریسک افاداتی ده دوشونجه سنک
ترشحاتی اولور. نه دنی دییورسک؟ ایضاح ایده می:
بومشهور صنعتکار یکرمی، اوتوز سنه دن بری تیاترو
صحنه لرنده عرض اندام ایدیویورمش. طبعیدرکه او
مدت ظرفنده اوینادینی روللرک ایجابی کاه سه ویلیور
وسویور، کاه سه ویلیور و ترک ایدیور، کاه سه ویلیور
و ترک ایدیور، خلاصه هر او یونده باشقه برارکی
سه ویلیور، واوندن اولکی رولده سه ویدیکنی
ده کیشدیریویوردی.

ینه طبعیدرکه سوق اعتیاد ایله حیاتی لمیات
صحنه سی، قادینی ایسه رول اقتضاسی عاشق ومعشوق
ده کیشدیرمکه مکلف بر آرتیست اولق اوزره
طانیشدی.